

המקנא פרק ראשון סוטה

כב א מיי פ"א מהל'
דעות הלכה ד:
כג ב מיי פ"א מהל'
סוטה הלכה ד ה
סג עשין ו טוטיע"ה אה"ע
ס" קעח סעיף ו:

תורה אור השלם

1. ולשאת ולספחה: וקרא יד נו
2. ועל כל הקרים והקבועות
3. והקדח כל הנותר בביתך: יבוא להשתחוות לו לאגודת כסף וכבר לקח ואמר ספחני נא אל אחת הפהרות לאכל פת לקח: שמואל א ב לו
4. זבחי אלהים רוח נשקרה לב נשבר ונדפסה אלהים לא תקוה:
5. זבח תודה יבדנני וישם דרך אראנו בישע אלהים: תהלים א ב לו
6. ויצאה מביתו וקלבה וקיימה לאיש אחר: דברים כד ב

הא גופא קשיא. תימה לרבי אמאי לא נקט הכא ליגנא דריש מס' מכות (דף ג.) כיצד העדים נעשים וזוממין כיצד אין העדים נעשים וזוממין מצדעיה ליה הכא נמי הוה ליה למימר הכי כיצד מקנא ליה כיצד אין מקנא ליה מצדעיה ליה והתם מתרץ שפיר אכל הכא אפילו לפי המירון הוה ליה למיתני כיצד אין מקנא ליה ונראה דלהכי לא פריך הכא משום דמלי למימר אל מדברי דרישא פירושו סמירה דהיינו קינוי גמור ואתי שפיר ליגנא דכיכד מקנא ליה ולא קשיא מידי אללא רישא לקיפא וה"פ הכא אלמלא פירוש דמתני' דדיבור סמירה הוה מדקתני כיצד מקנא ולשון נקי הוה כדמנן בפרק קמא דכתובות (דף יג.) ראוה מדברת ומפרש בגמ' מאי מדברת נסתרה א"כ מיקשי קיפא דקתני דיברה דעדין מותרת לבימה ואי פירוש דדיבור דמתניתין סמירה אמאי מותרת אללא דיבור ממש הוה ולפי הירושלמי משמע דבעי לתרוצי דדיבור דרישא סמירה אללא דנקט לשון נקי והכי איתא התם סוף דבר שמדבר עמו הא אם נסתרה עמו ולא דברה אין סמירתה כלום פירוש דמתני' דברה אמא מימר לך אפי' דברה עמו ולא נסתרה עדין מותרת לבימה לשון נקי הוה מתני' פ"י דיבור דרישא לשון נקי מיהו דסיפא אית לן למימר על כרחך דיבור ממש:

לאחר ויא יבב.

אין להקשות מפרק האשה שנפלו לה נכסים (כתובות דף פב.) בשמעתין דשומרת יבס דפריך התם והא בעינן לכשתשאף לאחר טעלי מה שכתוב ליה אמר רב אשי יבס כמו אחר דמי דלענין לשון תנאי ד"ד שייכה כאחר אכל באחר דקרא אין האח בכלל והכי נמי משמע בפרק אין מקדישין (ערכין דף כה:) דקתני אם מכר את השדה לאיש אחר לאחר ולא לזן או אינו אללא לאחר ולא לאח כשהוא אומר איש אחר אחי אמור הא מה אני מקיים לאחר לאחר ולא לזן דמשמע טעמא דכתיב איש הא לאו הכי לא הוה אח בכלל אחר וכ"ש גבי יבס דבא מכת נשואי אחיו דלאו אחר הוה והכי אמרינן נמי בפ"ק דקידושין (דף יג.) אמר קרא פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה מתקין לה רב שישא צריה

דבר יגרשנה בספר כריתות ויאלה מציתו כלומר ויכלל כל שתאלא מציתו זין ע"י גירושין זין ע"י מיתה אם זאת ליגנא לאיש אחר תגנא ולא ליבס שאינו אחר אללא נשואין של זו שמכח נשואי ראשון היא נוקטת לו: אי הכי חליצה נמי לא סיבעי. דהא פטרה רחמנא ושרייה לאיש אחר בכל ענין שתאלא מציתו אחר שנמלא בה ערות דבר: אינו איסיה לבעל מי משתריא בלא גט הא כתיב וכתב לה ספר כריתות^(א) אפי' מלא בה ערות דבר כריתות בעיא השתא נמי בעי רחמנא אמר כו' למה לבעלה לגרשה מציתו כשנמלא בה ערות דבר כי הכי דלא תיסתרי' לבימה דלא אמר לבעל^(ב) זנותא צביתא כי קריא לשומשאמא:

ולאש ולספחה. על ידי שמגנא עצמו בא לידי ספחה שאינו עיקר באגנאם אללא נספח וטפל: טפילה. דבר שאינו חשוב בעצמו אללא נטפל באחרים: ספחני נא. אספני נא. (ט) צנזואת בית עלי משתעי קרא אעמיד כהנים גדולים אחרים שיזיאו את כהני ורעך מגדולתם ויטרכו לבקש מהם לאוספס ולקולטם אללא: אל אחס הכהונות. באחת מן המשמרות: שר עולה זיוו. ולא שר קרבן אחר: זבחי כל הזבחים במשמע: השם אורחוסיו. מחשב הפסד מזהה כנגד שכה: (ז) (אמר לה צפני שנים אל מדברי עם איש פלוני ודברה עמו. שלא ציחוד: עדין מותרת לבימה. לשמש. צימה לשון משמש הוא: אסורה לבימה ואסורה לאכול בתרומה. עד שתשתה. ולקמן צ"כ כשם שהמים צודקין (דף כח.) יליף מונטמאה ונטמאה שלש פעמים אחד לבעל ואחד לבעול ואחד לתרומה: ואם מס בלא גנים. עד שלא השקה: חוללה ולא מסייבמת. בגמרא מפרש טעמא): הא גופא קשיא אמרם כיצד מקנא לה אמר לה צפני שנים כו'. קס"ד אמר לה כו' היינו פירושא דכיכד מקנא לה אמר לה צפני שנים כו' ואשמועינן דזהו הקינוי: אלמא דיבור סמירה חשיב לה מדקאמר זה הקינוי דאי לאו דסמירה הוה ולא מיתסרא בה מאי קינוי איכא ולמה לי דמתרה בה: והדר תני. דכי עברה על התרומה ודברה עמו מותרת לבימה: אמר איני פיי קאמר. אמר לה לאו פירושא דכיכד מקנא לה הא אללא תרתי קמי וי"ק אמר לה אל מדברי ונסתרה או דברה אע"פ שעברה על קינויו אללא דיבור או אם דברה עמו אחר קינוי גמור דאל תסתרי עדין באחת משתי אלו מותרת לבעלה אכל עברה על קינויו אללא סמירה כגון שאמר לה אל תסתרי ונכנסה עמו לבית הסתר כו': ויאלה מציוסו. לעיל ומיניה תמיב כי מלא בה ערות דבר וגו' ויאלה מציתו וגו' לאיש אחר למה לי למכתב אי למשרייה לאנסובא על ידי גט כריתות לכתוב ויאלה מציתו והיתה לאיש למה לי למכתב לאחר אללא למעוטי יבמה היכא דלא גרשה בעל אחר שמלא בה ערות דבר והכי משתמעי קראי כי מלא בה ערות

דבר יגרשנה בספר כריתות ויאלה מציתו כלומר ויכלל כל שתאלא מציתו זין ע"י גירושין זין ע"י מיתה אם זאת ליגנא לאיש אחר תגנא ולא ליבס שאינו אחר אללא נשואין של זו שמכח נשואי ראשון היא נוקטת לו: אי הכי חליצה נמי לא סיבעי. דהא פטרה רחמנא ושרייה לאיש אחר בכל ענין שתאלא מציתו אחר שנמלא בה ערות דבר: אינו איסיה לבעל מי משתריא בלא גט הא כתיב וכתב לה ספר כריתות^(א) אפי' מלא בה ערות דבר כריתות בעיא השתא נמי בעי רחמנא אמר כו' למה לבעלה לגרשה מציתו כשנמלא בה ערות דבר כי הכי דלא תיסתרי' לבימה דלא אמר לבעל^(ב) זנותא צביתא כי קריא לשומשאמא:

אלא ליואלת משום סמירה כיון דנפקא לן סוטה ודאית מטומאה דכתיב זה: אי"ו איתיה אבע"א מי א בעיא גמ. הקשה רבי בשם ר' אבהם בר מרדכי ז"ל והא סוטה ודאית ואילונית היכא דהכיר בה ואשת סריס דבעו גט מצעלה היכא דאימיה ואפ"ה פטורות מיבס בלא חליצה ויש לתרץ סוטה ודאית לא דמיא להכא^(ג) כיון דטומאה סתם הרי היא כערוה גמורה דגזירת הכתוב הוה דפטורות ואשת סריס ואילונית היכא דאימיה לבעל שרו ליה ואפ"ה אימעוט צפ"ק דיבמות^(ד) מדין יבוס דלא כריך זהו כלל אללא סוטה ספק לא אימעוט אללא גבי איסורא דבעל וקמשמע לן קרא דבא מכת נשואי אחיו הרי הוא במקום בעל דאסורה לו ליבס אללא חליצה בעיא:

דלא יסתריה לביתה ואת אמרת תתייבם נמי יבומי. רבינו חננאל הטעים דבריו ופירש ורחמנא אמר אשר לא יבנה לבנות ולא לסתור:

מי

(א) [שנועטו:ו.] ג סנהדרין מג: ע"ש, א מ"ק ה, (ד) ס"א ל"ג, (ה) ספול הוא במתני', (ו) [דברים כד, (ז) דף ג.א.] (ח) ועיין מוס' קידושין יג: ד"ה חלה ומוס' כטובות פא. ד"ה יבס, (ט) עיי רש"י, (דף יג. ובד.)

הגהות הב"ח

(א) גמ' אל תקרי וסס. ג"כ וסס צ"ל ממו מי סס פה לזכר פירושו שסס לרבו דכרי השם אל תקרי וסס צ"ל אללא צ"ל מעיין שומת צ"ד: (ב) רש"י ד"ה ספחני וכי נא (צנזואת) מו"מ וי"צ ס"א בגזירות: (ג) תוס' ד"ה לאמר וכי דוקא ליבס דלאמרי בשמעתין כג"ל ומינות משום דמיא עליה ליעוטי נמחק: (ד) ד"ה אילו וכי לא דמיא להכא דכיון דטומאה כתיב בה הכי הוה כערוה גמורה וגזירת הא ופ"ה אימעוט בפרישת יבמין מדין:

מוסף רש"י

זבחי. לשון רבים משמע (סנהדרין מג.) לא תבזה. אין דרכך לבזומ (סו.) כל השם אורחותיו. הממש הפסד מזהה כנגד שכה וסבר עבירה כנגד הספירה. וסס כמו שמן (סו"ק ה.)

מי